

Väylävirasto

kirjaamo@vayla.fi

VÄYLÄ/3086/06.00.03/2023

Vantaan kaupungin lausunto Väyläviraston maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2023–2028 luonnoksesta.

Väylävirasto on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa koskien Väyläviraston maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2023–2028 luonnosta, Dnro VÄYLÄ/3086/06.00.03/2023. Väylävirasto laatii meluntorjunnan toimintasuunnitelman vilkkaimmin liikennöidylle maantieverkolle joka viides vuosi. Toimintasuunnitelmassa on määritetty toimenpiteet, joilla Väylävirasto pyrkii vähentämään melulle altistumista maanteiden varsilla seuraavien viiden vuoden aikana. Lisäksi suunnitelmassa käsitellään meluntorjunnan periaatteita, rahoitusta ja muita näkymiä, jotka kattavat pitemmän aikavälin. Toimintasuunnitelma on laadittu täyttämään EU:n ympäristömeludirektiivin asettamat vaatimukset meluntorjunnan toimintasuunnitelmalle. Toimintasuunnitelma on neljäs direktiivin mukainen toimintasuunnitelma.

Direktiivin mukaiset maantiet halkovat Vantaata yhteensä 152 km matkalta, ja niiden yli 55 dB LDEN melualueet kattavat 57,6 km², eli merkittävän 24 % alueen koko Vantaan kaupungin pinta-alasta. Maanteiden yli 55 dB LDEN melualueella asuu 29 245 asukasta.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaan maankäytön suunnittelu on tärkein keino meluhaittojen ennaltaehkäisyyn, sillä maankäytön suunnittelussa voidaan ohjata rakentamista siten, ettei melusta häiriintyvää maankäyttöä, kuten asumista, sijoiteta melualueelle. Vantaalla lentomelu rajoittaa asutuksen sijoittamista merkittävästi, minkä lisäksi kaupunkia halkovat useat Helsingin sisääntuloväylät ja poikittaiset yhteydet sekä päärata ja kehärata. Tiivistyvässä kaupungissa hyvin saavutettavilla alueilla on usein liikennemelua. Vantaan väestöennusteen mukaan arvioidaan kaupungin asukasmäärän kasvavan yli 268 000 asukkaaseen vuoteen 2028 mennessä. MAL-sopimuksen mukaan uudesta asutokaavoituksesta vähintään 90 % tulee sijoittaa MAL-suunnitelman ensisijaisille vyöhykkeille. Näiden vyöhykkeiden läpi kulkevat myös Vantaata halkovat pääväylät melualueineen. Osa täydennysrakennettavista asuinalueista sijoittuu väylien läheisyyteen ja niiden toteutuminen edellyttää meluntorjuntaratkaisuja.

Vantaan kaupungin alueella sijaitsevia rakenteellisen meluntorjunnan kohteita on yhdeksän ja hankkeiden kautta toteutumassa olevia kohteita on yksi. Vantaan kaupunki pitää positiivisena asiana, että Vantaan alueella sijaitsevia suunniteltuja meluntorjuntakohteita ei ole karsittu edelliseen vuoden 2018 meluntorjunnan toimintasuunnitelmaan verrattuna. UUD20 Hakunila on toteutumassa Hakunilan vaihtopysäkkihankkeen yhteydessä ja osa UUD18 Kuninkaala-Kuusikko

kohteen länsiosan meluntorjunnan parantamisesta sisältyy Kehä III:n parantamisen tiesuunnitelmaan.

Vantaan kaupungin näkökulmasta on valitettavaa, että Vantaan alueella sijaitsevia meluntorjunnan toimintasuunnitelman kohteita ei ole toteutettu kuluneen suunnitelmakauden aikana ja toteuttamisiin liittyvien haasteiden odotetaan jatkuvan tulevaisuudessa. Vantaa kaupunki pitää erittäin tärkeänä alueella sijaitsevien meluntorjuntakohteiden rahoituksen turvaamista ja nopeaa toteuttamista. Meluntorjuntaa tulee pystyä toteuttamaan myös erillisrahoituksella. Vantaan kaupunki edellyttää Väylävirastoa etsimään ratkaisuja meluntorjuntahankkeiden toteuttamiseksi. Rahoituksen turvaamisen lisäksi, harkittavia keinoja voisivat olla esimerkiksi kustannuksia ja kokonaisresursseja säästävät kiertotalouteen tai isoihin hankkeisiin liittyvät ratkaisut ja yhteistyö. Tällainen mahdollisuus voisi olla esimerkiksi Vantaan Energian kausilämpövaraston rakentamisesta syntyvän louheen hyödyntäminen lähistöllä sijaitsevan UUD18 Kuninkaala-Kuusikko meluvallin korjaamiseksi.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman luonnoksessa on esitetty uudeksi toimintakeinoksi "meluntorjunnan tarkoituksen mukainen suunnittelu", jossa pyritään mm. vastaamaan haasteeseen siitä, että meluntorjunnan kustannukset kasvavat sitä nopeammin, mitä korkeampi este on, vaikka esteen suojausvaikutus ei kasva samassa suhteessa. Tämän seurauksena esimerkiksi ohjearvotasoon pääseminen voi olla erittäin kallista, verrattuna tilanteeseen, johon päästäisiin kohtuullisemman korkuisella melusteella.

Vantaan kaupunki pitää menetelmän käyttöä mahdollisena, olemassa olevan meluhaitan vähentämiseksi esimerkiksi sellaisissa kohteissa, joissa saavutettava meluhaitan väheneminen on merkittävä ja on todellinen riski, että suojaus jäisi kustannussyistä toteutumatta. Menetelmää tulisi kuitenkin käyttää vain erittäin painavista syistä ja hyvin harkiten. Lisäksi menetelmän käytöstä tulisi kohde- ja tapauskohtaisesti neuvotella viranomaisien välillä ja käydä kattava vuoropuhelu asukkaiden kanssa, jotta kustannukset, kustannuksiin liittyvät riskit, saavutettavat hyödyt, meluhaitan alenema ja melutasoihin liittyvät kompromissit tulee tasapainotettua parhaalla mahdollisella tavalla. Menetelmän käytössä tulisi pyrkiä siihen, että sillä ei poissuljeta täysimittaisen meluntorjunnan toteutumisia. Menetelmän käyttö ei myöskään saa johtaa meluntorjunnan tavoitteiden yleiseen alentamiseen.

Maanteiden nopeusrajoituksen alentaminen on yksi vaihtoehto meluntorjunnassa. Vantaan kaupunki kuitenkin painottaa, ettei nopeusrajoitusten alentamista pidä käyttää keinona, jolla Väylävirasto lykkää suunniteltujen melusteiden toteutusta tai jättää ne täysin toteuttamatta.

Käynnissä olevalla meluselvitys- ja toimintasuunnitelmakierroksella melun terveysvaikutukset arvioidaan Euroopan Ympäristökeskuksen toimesta 2022-vuoden meluselvitysten tulosten perusteella. Tulokset eivät ole vielä saapuneet, eikä niistä saatavaa tietoa ilmeisesti ehditä hyödyntämään valmisteltavassa Väyläviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa.

Vantaan kaupunki toivoo, että toimintasuunnitelmassa tuotaisiin esille, miten Väylävirasto aikoo julkaista ja tiedottaa maanteiden melun terveysvaikutuksista sekä kuvaamaan miten tietoa terveysvaikutuksista tullaan hyödyntämään maanteiden meluntorjunnan edistämisessä.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS